

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา
สำหรับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์

นางสาวอังค์สุมล เชื้อชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2543
ISBN 974-13-0989-9
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THE PROGRAM FOR ENHANCING KNOWLEDGE ON
SEX EDUCATION FOR PRATHOM SUKSA SIX FEMALE STUDENTS
BY USING JIGSAW COOPERATIVE LEARNING APPROACH

MISS AUNGSUMOL CHUACHAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education in Elementary Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0989-9

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์

อังค์สุมล เชื้อชัย : การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา สำหรับ
นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์
(A DEVELOPMENT OF THE PROGRAM FOR ENHANCING KNOWLEDGE
ON SEX EDUCATION FOR PRATHOM SUKSA SIX FEMALE STUDENTS
BY USING JIGSAW COOPERATIVE LEARNING APPROACH) อาจารย์
ที่ปรึกษา : รศ. ดร. สมพงษ์ จิตระดับ , 162 หน้า. ISBN 974-13-0989-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา สำหรับ
นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง
โปรแกรมส่งเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษา 2) การทดลองใช้โปรแกรม และ 3) การปรับปรุงโปรแกรม
ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียน
ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
คือ แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2
นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เรื่องเพศศึกษา ของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม
สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เรื่องเพศศึกษา ของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม
สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 2 นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องได้เป็น
โปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต..... อังค์สุมล เชื้อชัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

AN ABSTRACT

418 38471 27 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEYWORD:PROGRAM / SEX EDUCATION / JIGSAW COOPERATIVE LEARNING / FEMALE STUDENTS / PRATHOM SUKSA

AUNGSUMOL CHUACHAI : A DEVELOPMENT OF THE PROGRAM FOR ENHANCING KNOWLEDGE ON SEX EDUCATION FOR PRATHOM SUKSA SIX FEMALE STUDENTS BY USING JIGSAW COOPERATIVE LEARNING APPROACH . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMPHONG CHITRADUP,Ph.D. , 162 pp. ISBN 974-13-0989-9

The purpose of this research was to develop a program for enhancing knowledge on sex education for Prathom Suksa Six female students by using jigsaw cooperative learning approach . Three stages of the program in this study were : 1) to develop the program for enhancing knowledge on sex education for Prathom Suksa Six female students by using jigsaw cooperative learning approach , 2) to try out the program , and 3) to improve the program. The subjects were 25 female students of Prathom Suksa Six in Chumchonmhubanpattana School, the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration , academic year 2000 . Instrument used in this study was the test for evaluating knowledge on sex education . The data from the second stage of this study were analyzed by using arithmetic mean , standard deviation and t-test

The findings were as follows :

- 1) The post-test arithmetic mean score of the knowledge on sex education of the female students participated in the program was higher than the pre-test at the .05 level of significance
- 2) The post-test arithmetic mean score of the knowledge on sex education of the female students participated in the program was higher than the stipulated criterion score at the .05 level of significance

The data obtainde from the second stage of the study were used to correct the deficiency of the program in order to get the completed program for enhancing knowledge on sex education for Prathom Suksa Six female students by using jigsaw cooperative learning

Department	Elementary	Student's signature.....	<i>Aungsumol Chuachai</i>
Field of study	Elementary	Advisor's signature	<i>Somphong Chitradub</i>
Academic year	2000	Co- advisor's signature.....	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาเอาใจใส่ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธ์ พูลพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาณี หอมสนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพันธ์ เดชะคุปต์ อาจารย์ประณาท เทียนศรี และอาจารย์สุชาติ วิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและครูโรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ และโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัย จนการวิจัยแล้วเสร็จ และบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 5,000 บาท

ขอกราบระลึกถึงพระคุณ คุณยายทองดี มุสิกกา คุณพ่อร้อยเอกสมร เชื้อชัย คุณแม่บรยงค์ เชื้อชัย และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ผู้ให้ความรัก ความเมตตา ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์รจนา สินที และคณาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการเสมาพัฒนาชีวิต รุ่นที่ 7 ครูและเจ้าหน้าที่มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ขอขอบคุณจิตติมา ผุยพัฒน์ ตลอดจน พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ คอยห่วงใยและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอจนผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา

อังค์สุมล เชื้อชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ.
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
สมมติฐานการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	15
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	15
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	16
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
วิธีดำเนินการวิจัย.....	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
สภาพปัญหาเรื่องเพศ.....	20
ประวัติความเป็นมาและปัญหาของการสอนเพศศึกษาในประเทศไทย.....	23
การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษา.....	27
ความหมายของเพศศึกษา.....	27
ความสำคัญของการสอนเพศศึกษา.....	28
ความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษา.....	30
หลักในการจัดสอนเพศศึกษา.....	33
พัฒนาการทางเพศของวัยเด็กตอนปลาย.....	37
การเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ.....	40.
ลักษณะและขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ.....	41
รูปแบบเทคนิคต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ.....	43
การเรียนแบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์.....	45
การพัฒนาโปรแกรมการสอน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ขั้นที่ 1 การสร้างโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	65
ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	85
ขั้นที่ 3 การปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	90
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ข้อมูลคะแนนจากการทดสอบความรู้ เรื่องเพศศึกษา ของนักเรียนที่	
เข้าร่วมโปรแกรม ก่อน และหลัง การทดลอง.....	92
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาของนักเรียนที่	
เข้าร่วมโปรแกรม ก่อนและหลังการทดลอง.....	93
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาของนักเรียนที่	
เข้าร่วมโปรแกรมหลังการทดลอง กับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด.....	94
ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่อง	
เพศศึกษา.....	95
การนำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่อง	
เพศศึกษา.....	96
การนำเสนอโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนหญิง	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์.....	99
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	105
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อสังเกตในการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้.....	110
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	111
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	121
ภาคผนวก ค.....	139
ภาคผนวก ง.....	149
ภาคผนวก จ.....	158
ประวัติผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	เปรียบเทียบคดีล้วงละเมิดทางเพศในปี พ.ศ. 2542 กับปี พ.ศ. 2543.....	2
2	ขั้นตอนในการเรียนแบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์ของ สเตนบริงค์ และ สตาล (Steingrink and Stahl , 1994).....	69
3	จุดประสงค์และเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน เรื่องเพศศึกษา.....	74
4	แสดงการแบ่งหัวข้อย่อยในแต่ละบทเรียน.....	80
5	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม จำแนกตามระดับคะแนนการทดสอบความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	88
6	ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ เรื่องเพศศึกษา ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม....	92
7	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนเพศศึกษา ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม ก่อนและหลังการทดลอง.....	93
8	เปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมหลังการทดลองกับเกณฑ์การประเมิน.....	94
9	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	95
10	ผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก จากการทดลองใช้ แบบทดสอบความรู้ เรื่องเพศศึกษา เป็นรายข้อ.....	153
11	คะแนนความรู้ เรื่องเพศศึกษาของนักเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรม.....	154
12	การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินและสัดส่วนของแบบทดสอบ ความรู้ เรื่องเพศศึกษา.....	158
13	แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องเพศศึกษา โดยใช้ การเรียนแบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์.....	160

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์.....	67
2. ขั้นตอนการเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ในโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เรื่องเพศศึกษา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์.....	71